

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00495296
Ons Kenmerk : ODH-2017-00116793
Datum : 14 NOV. 2017

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 4 september 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De ontheffing heeft betrekking op Tiendweg 3 te Schoonhoven. De aanvraag betreft het beschadigen en vernielen van nesten van de huismus ten behoeve van de sloop en nieuwbouw van een woning. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode 21 augustus 2017 tot en met 21 augustus 2018.

Besluit

Wij besluiten:

- de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- de voorschriften 1 tot en met 8 te verbinden aan deze ontheffing;
- de aanvraag van 4 september 2017 en de aanvullingen van 23 oktober 2017 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- dat deze ontheffing geldig is tot en met 21 augustus 2018.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het Activiteitenplan. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige op het gebied van de huismus¹.
- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport "Plan van aanpak (nadere uitwerking)" met kenmerk Bui-TeGewoon – doc.nr. 20170826-01.../RT, beantwoording ad 3, 4 en 5 op pagina's 3 en 4.
- 6 De vervangende nestkasten dienen te voldoen aan de eisen die het Kennisdocument huismus Passer domesticus versie 1.0, juli 2017 (BIJ12) aan vervangende nestplaatsen stelt.
- 7 In aanvulling op de maatregelen zoals bedoeld onder voorschrift 5, dient ontheffinghouder het tuinplan zodanig op te stellen en uit te voeren dat het aan de volgende voorwaarden voldoet:
 - a aanplant van inheemse soorten bomen en ander opgaand groen binnen 5 à 10 meter (bij voorkeur binnen 2,5 meter) van de plekken waar mogelijk gebroed wordt;

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

- b indien de geplande haag van haagbeuk (initieel) lager is dan 3 meter: kant-en-klare hagen of gevelgroen aanbrengen van ten minste 3 meter hoogte als tijdelijke voorziening totdat de haagbeuk hoger is dan 3 meter;
 - c behoud of ontwikkeling van voldoende plekken waar gefoerageerd kan worden, door bijvoorbeeld:
 - het ontwikkelen van overhoekjes of stroken ruigte met onkruiden als bron voor zaden en kleine zachte insecten, bijvoorbeeld straatgras, herderstasje en weegbree;
 - extensiever beheer van gazons door het terugbrengen van de maaifrequentie naar 1 maal per jaar. Het maaien vindt niet in het najaar plaats.
- 8 De nestkasten dienen jaarlijks onderhouden te worden conform de onderhoudsinstructie in het memoblad "Soortinformatie huismus", dat als bijlage bij de aanvraag is gevoegd.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 4 september 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het beschadigen en vernielen van nesten van de huismus ten behoeve van de sloop en nieuwbouw van een woonhuis. De ontheffing betreft Tiendweg 3 te Schoonhoven.

Bij de aanvraag is het volgende stuk gevoegd: Plan van aanpak 'Herstel habitat huismus op locatie Tiendweg 3 Schoonhoven', Buite-gewoon.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 25 september 2017 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens.

Op 23 oktober 2017 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Plan van aanpak (nadere uitwerking), Bui-TeGewoon;
- Brief van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met kenmerk D-17-1676195/zaaknummer Z-17-323754 van 21 augustus 2017.

De procedure is op 23 oktober 2017 hervat.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag om ontheffing voor de huismus is getoetst aan de artikelen 3.1 en 3.3 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering natuurwetgeving Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen van van nature in Nederland in het wild levende vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het perceel Tiendweg 3 te Schoonhoven. Het betreft een voormalig buitengebied van de gemeente Schoonhoven met een oorspronkelijk agrarische buurtschap. Op dit perceel is de voormalige woning gesloopt, het perceel bouwrijp gemaakt en zal een nieuwe woning met bijgebouw gebouwd worden.

Bij aanvang van de sloop van het woonhuis waren geen verwachtingen aanwezig voor de aanwezigheid van dieren op of aan de woning. De woning had geen kieren of nissen en de goten en daken waren al enkele jaren terug rondom van gaas voorzien om vestiging van dieren te voorkomen. Bij het ruimen van de daken werden, onvoorzien, tien nesten van huismussen zichtbaar. De nesten bevatten geen eieren en/of jongen en werden ter plaatse als "enkele jaren oud" beoordeeld. Er heeft echter geen controle op deze leeftijdeterminatie door een ecooloog plaatsgevonden. Tijdens de sloop is melding gemaakt van de aanwezigheid van huismussennesten.

Op 1 augustus 2017 is door een inspecteur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een controlebezoek gebracht aan de locatie. Op basis van de met foto's onderbouwde melding en het controlebezoek door de inspecteur van de omgevingsdienst is een handhavingsbericht verzonden aan de eigenaar van het perceel.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft in haar aankondiging van handhaving laten weten dat onder voorwaarden van het voldoen aan een aantal maatregelen zij mogelijk kunnen afzien van bestuursrechtelijke handhaving. Legalisatie van de overtreding door het aanvragen van een ontheffing is zo'n omstandigheid.

Om de (onbedoelde) overtreding te compenseren en mitigeren, zal initiatiefnemer het habitat van de huismus op de locatie Tiendweg 3 Schoonhoven herstellen en uitbreiden. De mitigerende maatregelen zullen bestaan uit het aanbieden van vervangende nestplaatsen. Ook heeft de initiatiefnemer van de bouw van de woning de intentie om een groene tuin te realiseren waarin relatief veel gras/gazon en borders zijn voorzien. De initiatiefnemer is bereid hier aantrekkelijke aspecten ten bate van een geschikt habitat voor vogels, huismussen in het bijzonder, op te nemen. Momenteel is de bouw van de opstallen in uitvoering. Oplevering is voorzien in de winter van 2017/2018. De mussennestkasten zullen dan ook ruim voor aanvang van het broedseizoen 2018 (uiterlijk 1 maart 2018) zijn aangebracht. Realisatietermijn van de tuin is afhankelijk van de definitieve oplevering en de tijd die gemoeid gaat met het verhuizen. Mogelijk kan nog in het voorjaar van 2018 met de aanleg worden gestart, maar niet valt uit te sluiten dat realisatie van het tuinplan in het najaar van 2018 zal plaatsvinden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Bij de sloop van de woning zijn tien nesten van huismussen aangetroffen. Omdat de goten en daken al enkele jaren terug rondom van gaas waren voorzien, was er vanuit gegaan dat de nesten al enkele jaren oud waren en niet meer in gebruik waren. Doordat er geen controle op deze leeftijdeterminatie door een ecooloog heeft plaatsgevonden, is dit echter niet vastgesteld. Dit betekent dat niet is uit te sluiten dat nesten van huismussen beschadigd en vernield zijn en dat daarmee een verbodsbepaling uit de Wnb is overtreden is. In dit verband is op 21 augustus 2017 door Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een vooraankondiging last onder dwangsom gestuurd naar de initiatiefnemer. Dit heeft geleid tot het onderhavige verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb.

Voorgestelde maatregelen

Om de mogelijk opgetreden negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus te herstellen, worden maatregelen zoals beschreven in het "Plan van aanpak (nadere uitwerking)" met kenmerk Bui-TeGewoon – doc.nr. 20170826-01.../RT voorgesteld. De mitigerende maatregelen zullen bestaan uit het aanbieden van vervangende nestplaatsen. Daarnaast zal de tuin ingericht worden met aantrekkelijke aspecten voor de huismus.

Beoordeling functionaliteit verblijfplaatsen; staat van instandhouding

Om de negatieve effecten die mogelijk zijn opgetreden bij de sloop van de woning, te herstellen zullen er vervangende nestplaatsen aangeboden worden. Deze vervangende nestplaatsen zullen in de dakranden van het bijgebouw geplaatst worden en zijn opgenomen in het bouwplan. In totaal zullen 6 mussennestkasten van het type drieling nestkast worden aangebracht. Hiermee worden 18 nestplaatsen voor huismussen aan de nieuwbouw gefaciliteerd. In het algemeen wordt voor elke nestplaats die is aangetast of verwijderd, minimaal 2 nieuwe nestplaatsen aangeboden. Wij achten het aantal van 18 vervangende verblijfplaatsen in dit geval echter voldoende, gelet op het feit dat het niet voor 100% zeker is dat alle nesten ook daadwerkelijk in gebruik waren. Momenteel is de bouw van de opstallen in uitvoering.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Oplevering is voorzien in de winter van 2017/2018. De mussennestkasten zullen dan ook ruim voor aanvang van het broedseizoen 2018 (uiterlijk 1 maart 2018) zijn aangebracht.

In het plan van aanpak is niet exact beschreven waar en onder welke omstandigheden de vervangende nestkasten opgehangen zullen worden. Om de functionaliteit van de nestkasten te waarborgen, zal de plaatsing van de nestkasten ten minste aan de eisen van het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017) moeten voldoen. Dit houdt in dat onder andere de openingen van de nestkasten minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen. Dit kan dichter bijeen, maar dan moet ervoor gezorgd worden dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit. Ook moeten de kasten op minimaal 3 meter hoogte geplaatst worden en ze moeten op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets dergelijks. Dit hebben wij vastgelegd in voorschrift 6.

De initiatiefnemer van de bouw van de woning heeft de intentie om een groene tuin te realiseren. Hij is voornemens na het gereedkomen van de woning over te gaan tot een tuinaanleg waarin relatief veel gras/gazon en borders zijn voorzien. De initiatiefnemer zal hier aantrekkelijke aspecten ten bate van een geschikt habitat voor vogels, huismussen in het bijzonder, op te nemen. Hoewel de exacte detaillering van het tuinplan nog niet aan de orde is, staat een ruime oppervlakte aan gazon en borders vast. Ten zuiden van het bijgebouw waaraan de nestkasten worden aangebracht zal een dichte haag van haagbeuk (*Carpinus betulus*) geplant worden met een lengte van circa 15 strekkende meter. Deze haag kan voor beschutting en dekking zorgen voor de huismus en andere fauna.

Naast de maatregelen op het erf van de initiatiefnemer wordt opgemerkt dat de habitatkwaliteit van de directe omgeving als een geschikt leefgebied voor huismussen wordt beoordeeld. Aspecten waarop deze conclusie is gebaseerd betreffen:

- het direct aan de overzijde van de weg gelegen boerderijerf met veel dichte struiken en heesters, grazige veldjes en ruime, dichte hagen.
- de naast en achter de woning gelegen schapenweide met een extensief beheer en een structuurrijk en redelijk kruidenrijk karakter;
- de lintbebouwing met knotwilgen, structuur- en kruidenrijke bermen en erven met groene tuinen;
- het aan de overzijde van de weg gelegen sportcomplex met grasvelden, hagen en zandige plekken bij de 'jeu de boulesbaan' en het 'beachvolleybal terrein' die door huismussen als 'stofbadlocatie' kunnen worden benut. Het sportcomplex wordt grote delen van de dag niet benut en is in het bijzonder in de namiddag, avond en weekenden in gebruik, waardoor er voldoende gebruiksmomenten van het terrein voor benutting door huismussen aanwezig worden verondersteld.

Deze habitatelementen zijn gelegen binnen een straal van 500 meter die gebruikelijk als actieradius en leefgebied van een huismussen populatie wordt beoordeeld.

Nu het tuinplan nog niet bekend is, hebben wij in voorschrift 7 vastgelegd aan welke eisen het tuinplan ten minste moet voldoen. Deze maatregelen volgen uit het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017). Op deze wijze is ook de aanwezigheid van voldoende foerageergebied en dekking ter plaatse geborgd.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om de eventueel opgetreden negatieve effecten te herstellen en niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus. Ook zullen de nestkasten jaarlijks worden onderhouden conform de onderhoudsinstructie in het memoblad "Soortinformatie huismus", dat als bijlage bij de aanvraag is gevoegd. Wij hebben deze verplichting in voorschrift 8 opgenomen.

Ecologisch werkprotocol

De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen en dit protocol dient op de locatie aanwezig te zijn waardoor de

zorgvuldige uitvoering van het werk is gegarandeerd. We hebben dit in voorschrift 2 van de ontheffing opgenomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang ter bescherming van flora of fauna. Het verwijderen van de nesten van de huismus bij de sloop van de woning was een niet bewuste actie. In de oorspronkelijke situatie betrof het een woning waarvan de mogelijke intredelocaties voor huismussen en andere fauna waren afgeschermd met gaas zodat deze ruimten niet als broed- en verblijfshabitat konden worden benut. Het erf bestond overwegend uit verharding en gras met langs de randen knotbomen. Dekking biedende vegetatie was op het erf van Tiendweg 3 slechts in beperkte mate aanwezig.

In de nieuwe situatie worden meer nestplaatsen aangebracht dan er nestrestanten bij het verwijderen van de dakpannen zijn aangetroffen. Voorts is de kwaliteit van de aan te brengen nestplaatsen naar alle waarschijnlijkheid beter dan de kwaliteit van de verwijderde nestplaatsen.

De voorgenomen erfinrichting zal aanzienlijk zijn dan de oorspronkelijke erfbeplanting van Tiendweg 3. Naar verwachting zal de omgevingshabitat hierdoor verbeteren. De gerichte aanplant van circa 15 strekkende meter dichte haag direct achter het bijgebouw waaraan de nestkasten worden aangebracht zorgt voor een beschutte en veilige plek voor de huismussen. Naast het grotere aantal nestplaatsen en de beter erfhabitat van de locatie Tiendweg 3, zal het geheel een beter aansluiting geven op de in de directe omgeving reeds aanwezige habitatkwaliteit. Het geheel wordt gezien als zowel een structurele en duurzame verbetering voor huismussen op het erfdeel, als een toegevoegde waarde voor de omgevingshabitat.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang ter bescherming van flora of fauna voldoende onderbouwd is om de eventuele negatieve effecten op de huismus, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit zijn optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

De sloop van de voormalige woning heeft reeds plaatsgevonden. Renovatie of een andere wijze van uitvoering die een minder negatief effect op de huismus zullen hebben, kunnen niet meer overwogen worden. Door de voorgestelde maatregelen en de door ons opgelegde voorschriften worden effecten op de huismus zo veel als mogelijk voorkomen en wordt een zo goed mogelijk broed- en leefgebied voor de huismus gerealiseerd. Hiermee is voldoende aangetoond dat er thans geen andere oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor alle soorten – beschermd én onbeschermd – geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten voorkomen te worden.

Broedvogels

Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Krimpenerwaard bevoegd gezag.